

JOB: TICHÝ VÝKŘIK NAD HOŘKOSTÍ OSUDU

Job. Starozákonní postava, která do literatury vstoupila jako synonymum trpícího spravedlivého. Biblický námět, jehož půdorys se stal předlohou pro stejnojmenný román Josepha Rotha. V dramatizaci prozaického textu se snoubí osobitost prvků utvářejících svébytnost poetiky Rothovy tvorby (elegantní, úsporný styl psaní, reflektivně zachycující dobu) se specifickými prvky, které předchází vzniku inscenace (metaforické postupy). Job představuje dílo nesmírně obrazivé. Ve spojení s jazykovou stránkou Roth upozadil dialogické pasáže, které nahradil hloubkou vnitřních monologů odkrývající nejniternější pocity postav. Výsledným tvarem se stává filozofická freska, do jejíhož středu jsou zasazena témata, jež pramení z tíživých zážitků – osamělosti, beznaděje, ale také víry. Jevištní podobu Rothovu dílu poprvé v rámci našeho území vtiskl Martin Františák, a to v ostravském Divadle Petra Bezruče.

Režisér komponoval inscenaci v souladu s výše uvedenými postupy. Dramatický text pro něj představoval východisko k vyzdvížení divadelních aspektů, nejvýrazněji se projevující v oblasti metafory (scéna porodu - temná, tajemná jáma je znakem ženského lůna). Bezmoci, prostupující celým příběhem, jakožto prvku ryze abstraktnímu, Františák dodal hmotnou podstatu. Skleněný kvádr (výsek přední části jeviště) se stává rakví, do níž je vržen Menuchin (Lukáš Melník). Hra s prsty zastupující touhu dotknout se matky (Zdena Przebíndová). Sklo však představuje překážku, která tomuto setkání brání. Symbol beznaděje lze spatřit v rozvrstvení scény. Matka se synem se nachází na stejné úrovni – pod svrchní částí jeviště. Manžel a otec Mendel Singer (Norbert Lichý) klečí nad skleněnou rakví osob jemu nejbližších. Rakví, na níž dopadají snítka myrty a uvařená vejce. Symbol zrození, nového života je tragikomicky potlačen. Obrazivost inscenace je vedle metaforičnosti patrná také ze syntézy jednotlivých uměleckých druhů (především divadla a filmu). Tyto postupy předznamenaly vznik intermediálního díla. Rytmizace řeči, spjatá s opakováním slov („máma“), utvářela zvukomalbu. Nadto daným způsobem režisér dosáhl zdůraznění časové roviny. S podobnými prvky Františák zacházel rovněž ve scéně, v níž matka své syny nutí pít kávu, aby jim přivodila srdeční slabost, a tím je osvobodila od vojenské služby. Krutý střet lásky s povinností, v němž se i pití kávy stává rituálem, zrychlujícím se, expandujícím za hranici šílenství. Pohyby bratrů, kteří křečovitě v rukou třímají dva hrnky, jsou ovládány extaticky podmanivou hudbou (Nikos Engonidis), s každou vteřinou intenzivnější. Ve vztahu k formě Františák inscenaci podkreslil pomocí hudby reprodukované (úvodní část) i živé (prostředí Ameriky). Hudební linie (klavírní doprovod – Rostislav Mikeška v alternaci s Tomášem Rossim) zasadila příběh do doby němé grotesky počátku století. Charlie Chaplin (Lenka Szilasi) ovšem není explicitně vykreslen jako postava komická. Skloubení uměleckých tvarů (divadla a filmu) v kompaktním celku odkrývá dvě Chaplinovy tváře. Zatímco film jej zobrazuje jako herce-komika, v životě reálném je zachycen jako postava tragická. Jeho funkce na scéně ovšem nespočívá pouze v podtržení oné dvojpolarnosti, která pramení z hledisek psychologických. V rámci divadelní konvence představuje jevištního sluhu, ve chvílích Mendelovy bezradnosti zdůrazňuje zoufalství polohou „smutného klauna“.

Hloubka Joba spočívá v implicitní, niterné sondě do lidské duše. S těmito intencemi koresponduje složka scénografie, pod níž je podepsán Marek Cpin. Minimalismus bílé (stěny) iluzivně rozevřel scénu, navodil zdání nekonečnosti. V metaforickém výkladu se nabízí pojetí všeobsáhlosti, obecnosti, univerzálnosti lidské bolesti i samoty. Naproti tomu prosklené plochy zrcadel směřují do temných zákoutí lidské duše, navozují klaustrofobický dojem, z něhož vyvěrá stísněnost, beznaděj, zoufalství. Mendel Singer od počátku příběhu podléhá pocitu viny nad vlastní zbabělostí i osamělosti, která pramení z izolace v neznámém prostředí. Je mužem. Mužem pokoušeným osudem. Mužem, který hledá spásu a útěchu v Bohu. Za chladnou tvář jeho představitele Norberta Lichého a despoticky nesmlouvavým výrazem otce-učitele se skrývá silná osobnost, jíž tato maska pomáhá přežít v neutěšeném světě smutku. Minimalismus

gest i mimiky, čiré pohroužení se do vlastního nitra, emoce uzavřené hluboko v srdci z něj explicitně neprýští ani v okamžiku setkání s Menuchinem. Dva lidé, které k sobě váže silné pouto, otec a syn, představují torzo rodiny. Hořké a bolestné. Stejně jako setkání po mnoha letech, jež byla naplněna vírou. Setkání zprvu nesmělé, rozpačité, v pohledech beze slov se odráží celá minulost i budoucnost, vše, co nikdy nebylo a nebude vyřčeno. Dva sobě nejbližší muži, které od sebe dělí tři čtyři kroky. Jakoby celá věčnost, v okamžiku mizící, aby v katarzi získala tvar pevného, vřelého objetí. Františákův osobitý pohled na Joba smývá pavučiny z lidského nitra, dává člověku stanout na samém prahu vlastní bolesti, vykořeněnosti, bezradnosti, aby se v němém výkřiku dostavil extatický pocit katarze. Před divákem se otevírají brány Nebeské sezony, která své jméno, alespoň na základě první inscenace, získala právem.

Autor: ANDREA SEDLÁČKOVÁ / www.Rozrazilonline.cz

<http://www.rozrazilonline.cz:80/clanky/90-Job-tichy-vykrik-nad-horkosti-osudu>

Job aneb 2. setkání s Františkem

Jak jsem si to vyložila. Stejně jako při Paní Urbanové jsem se stala hltavým konzumentem silného příběhu. Byla jsem protažena prožíváním víry a nevíry, úspěchů a neúspěchů, vznikem radikálních životních postojů mladší generace. Job je příběhem muže, kterého Bůh těžce zkoušel. Neměla jsem dojem, že by Mendlovi Singrovi něco zvlášť chybělo. Měl postiženého syna a ostatní děti začínaly žít svůj vlastní život, ale on to pociťoval jako odvrácení tváře boží od své osoby. Byl velmi nešťastný z toho, že jeho děti mají jiné hodnoty než on, a jeho žena, že žije jen vedle něj a ne s ním. Čím z toho byl nešťastnější, tím více se ocital sám před tímto problémem. Když se dostal do Ameriky pod křídla svého úspěšného syna, byl přesto nespokojen. Choval se podle slov manželky jako stárnoucí nerudný ruský žid. Ale takhle jsem si myslela, to probíhá v životě většiny z nás. Myslím si to pořád a tento objev ve mně zůstane, že to přece není nic tragického v životě a přesto to člověk asi mnohdy tragicky vnímá. Job dnešní doby? Člověk si plete víru s nadějí. Mendel Singer neměl v životě nic jiného než rodinu a víru a když pocítil, že ztrácí rodinu, ztratil i víru. Vyčítal si, že opustil postiženého syna, ale vydat se za ním zpět do Ruska nedokázal. Neměl na to dost peněz. Ale finanční důvody byly trakotvány tak, že jim člověk příliš nevěřil. Jeho nepříjemně spořivá žena dokázala za pouhých 23 rublů vykoupit jednoho syna z povinnosti narukovat. Opravdu chtěla a dokázala to. Mendel Singer složil ruce do klína a čekal na vůli boží. A když pak měl dojem, že přišla, stal se nešťastným. Měla ve mně inscenace vyvolat tyto myšlenky anebo jiné? Každopádně je vyvolala, nicméně až ex post. Dokud jsem seděla v sále, hercům na dosah, sledovala jsem jen to, jak hráli své prožívání. Jejich herectví bylo tak přesné, že mi neumožnilo odchýlit se v myšlenkách někam jinam. Viděla jsem slzícího člověka hledět k nebi a věděla jsem, že hraje zoufalství své postavy. Popisoval, ukazoval dané prožívání tělem, ale za jeho akcí už mi nezbyval prostor pro vlastní objevy a prožitky. I dialogy jsem pozorovala z vnějšku a nemohla v nich střídavě chápat vždy jednu postavu, protože oba přístupy mi byly relativně cizí. Výsledek těch malých konfliktů, tedy výpověď příběhu, se mi v úvahách složila až druhý den. I tak jsem z toho nadšená, protože už se mi něco podobného dlouho nestalo.

Autor: vera / Hadrián, č. 7 - DER

Jobovy zvěsti u Bezručů

„Nebeskou sezonu“ v ostravském Divadle Petra Bezruče zahájila premiéra divadelní adaptace románu Job rakouského spisovatele Josepha Rotha. O dramaturgii a dramatizaci se postarala Marta Ljubková a na divadelní prkna převedla příběh židovské rodiny emigrující do Spojených států s nadčasovým poselstvím o Bohem zkoušeném člověku.

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ Stvořil také rodinu učitele Mendela Singera, pokoušenou ranami, které mohou postihnout každého z nás. Nemají peníze, nejmladší syn se narodí postižený a štěstí jim nepřinese ani strastiplná cesta za americkým snem. Úvodní scéna představuje postavy Singerových dětí a navozuje iluzi idyl: Šemarja (Tomáš Dastlík) si hraje s papírovou lodičkou, Jonáš (Tomáš Krejčí) se prohání na dřevěném houpacím koni a Mirjam (Sylvie Krupanská) hopsá přes švihadlo. Zdánlivou harmonii naruší narození syna Menuchima (Lukáš Melník), který trpí nemocí diagnostikovanou jako epilepsie, ale projevující se spíše jako autismus.

Lukáš Melník v téměř němé roli postiženého chlapce využívá především gest a mimiky. Lísá se jako mládě, spíše zvířecí než lidské. Pomalu a nemotorně se plazí po podlaze a nízkých dřevěných lavicích, ponechán ve svém vlastním, ostatními nepochopeném světě. Usilovnému, ale neohrabanému snažení Menuchima ovládnout své tělo kontrastuje hyperaktivní trojice starších dětí, jež se neustále směje, pošťuchuje a podporuje v drobných nekalostech. Před lékařem, přijíždějícím je očkovat, se ukrývá pod stolem a rejdí s ním po místnosti. Trojlístek herců zvládá bravurně nejen chování bezstarostných dětí, ale také jejich přerod v uvědomělé mladé lidi, kteří musí rozhodovat o svých životech.

První polovinu inscenace, odehrávající se v Rusku, provází reprodukováná hudba, druhou půli, dění ve Spojených státech amerických, doprovází klavírista. Využití živé hudby (jejím autorem je Nikos Engonidis) evokuje hudební doprovod němých grotesek, jejichž nejslavnější postava nenápadně prochází celým druhým dějstvím – nejen prostřednictvím filmových projekcí, ale také jako němý pomocník a posluchač. Charlie Chaplin symbolizuje moderní dobu, světla velkoměsta, pod nimiž se Singerova neúplná rodina ocitla.

V ústřední roli Mendela Singera, tohoto moderního Joba, se představil Norbert Lichý, jeho manželku Deboru ztvárnila Zdena Przebíndová. Přestože text místy svádí k patosu, oba se mu vyhnují. Vytvořili uvěřitelné postavy obyčejných lidí, kteří se všemi svými silami potýkají s tíhou osudu.

Scénografické delikatesy Jevišťe rámují dvě sbíhající se stěny ústící ve čtvercový průhled, jenž je využíván nejen jako okno, ale také jako „zrcadlo času“, v němž k ostatním promlouvají postavy z dopisů či vyprávění. Zem zaslíbenou, „Boží zemi“, Ameriku znázorňují gramofonové desky, reklamy a poloprůhledné stěny připomínající prosklené výlohy osvětlené blikajícími modrobílými neony.

Za stěnami se v jedné z působivých scén potácí Mirjam stížená šílenstvím, ztrácí se za nimi stejně, jako ztrácí zdravý rozum. Mizí a rozostřený obraz, který mohou diváci pozorovat, znázorňuje její vyšínutost, neprostupná bariéra stěn jako by podtrhovala skutečnost, že Mirjam už není pomoci.

Zemi hojnosti charakterizují také šaty a doplňky výrazných barev. V Americe se dbá na jedinečnost a originalitu, zatímco v Rusku všechno splývá v nevýrazných odstínech šedé a modré. V dalekém Rusku zůstává syn Menuchim, avšak v Americe je přítomen ve vzpomínkách rodičů a sourozenců, což režisér Martin Františák s výtvarníkem Markem Cpinem ztvárnili city drásajícím uspořádáním mizanscény – místo, kde v bývalém domě Singerových dlel nejmladší syn nejčastěji, je ze všech stran ohraničeno průhledným kvádrem.

Za americké anabáze zbylých členů rodiny v popředí scény stále sledujeme Menuchima uzavřeného v tomto kvádru. Jako zvíře v kleci smutně vyhlíží ven, tiskne se ke stěnám, jako by to byli lidé a on u nich mohl najít porozumění. Tento druhý plán představuje relativizaci chvilkových záchvěvů štěstí odehrávajících se na jevišti v prvním plánu. Vizuální memento upozorňuje na minulá rozhodnutí, s nimiž se Mendel Singer musí vyrovnat.

Ostravská inscenace Job stojí za vidění nejen kvůli dojemnému a nadčasovému příběhu, ale především kvůli hereckým výkonům a promyšlenému scénografickému řešení.

Autor: Naďa Satková / www.nekultura.cz / Ne, 26. října 2008

<http://www.nekultura.cz/divadlo-recenze/jobovy-zvesti-u-bezrucu.html>

Nekompromisně zasažen katarzí u Bezručů

O inscenaci JOB v podání Divadla Petra Bezruče bylo a bude napsáno mnohé pochvalné hodnocení. Jistě kritika objeví i některé nedostatky. Nechtěl jsem však teď napsat recenzi či reflexi představení. JOB se mě totiž dotkl tak hluboce niterně, že přes očekávaný konec mi vyhrkly slzy do očí, brečel jsem v několika málo závěrečných minutách jako malé dítě, pofrkával a ze srdce si přál, aby k happy-endu přece jen došlo.

Při následném potlesku jsem se k tleskání vůbec neodvažoval, dohrávalo ve mně cosi, co se bez nadsázky může nazvat katarzí, očištěním skrze emoce. Chtěl jsem ještě několik chvil zůstat tiše sedět v publiku, sednout si s herci, být v jejich přítomnosti a mlčet. Bylo ale hloupé sedět a netleskat. Nenapadlo mě tak nic lepšího, než že jsem vstal a začal tleskat vestoje, abych vzdal hold jejich umění. Především citlivá práce s pauzou, niternost sdělení a prožívaná emoce mě zasáhly natolik, že můj nedostatkem spánku zasažený organismus pod náporu emocionálního zážitku začal pomalu kolabovat.

Byl to stav blížící se infarktu. Trochu mě to vyděsilo, protože bych nerad potlesk přerušil zhroucením a případnými oživovacími pokusy.

Neznatelné příjemné brnění po celém těle postupně ovládlo všechny moje údy, musel jsem si opět sednout, nadýchnout se, chvíli netleskat. Byl to stav blížící se infarktu. Trochu mě to vyděsilo, protože bych nerad potlesk přerušil zhroucením a případnými oživovacími pokusy. Uklidnil jsem se tím, že po takovém uměleckém zážitku by bylo krásné zemřít a dovršit tak v sobě jeho nesmrtelnost.

Autor: Václav Bartoš / www.nekultura.cz

Divadlo Petra Bezruče: Job

Příběh prostého člověka. Tak zní podtitul inscenace Job, která vychází ze stejnojmenného románu Josepha Rotha dramatinou Martou Ljubkovou. Přistoupíme-li na označení hlavní postavy Mendela Singera v podání excelentního Norberta Lichého jako „prostého člověka“, inscenaci pak rozhodně prostou nazvat nemůžeme. Naopak. Jedná se o představení, které svou silou emočně zasáhlo nemálo ze zúčastněných. Postava Joba ze Starého zákona v názvu propůjčuje inscenaci silnou konotaci ještě dříve, než vůbec začne. A tato konotace není neopodstatněná. Ústřední postava toho totiž má se starozákonním Jobem mnoho společného – stejně jako on je Mendel Singer zkoušen ve své silné víře v Boha tragickými událostmi, které poznamenávají jeho život až k hranici snesitelnosti. Děj se odehrává ve dvou podstatně odlišných polovinách, jejichž odlišnost je zdůrazněna přestávkou, během níž se na znamení radikální změny časoprostoru zcela promění i scéna. První polovina představení seznamuje diváka s životem Singerovy rodiny v Rusku, s neštěstími, která ji postihla v podobě nevydařených osudů Mendelových dětí, a zoufalou bídou, v níž se zdá zcela nemožné přežít s chladnou hlavou. A především, nepřestat při tom všem věřit v Boha. Tato zásadní zkouška se ještě umocňuje v druhé polovině inscenace, která se odehrává v Americe, „zemi zaslíbené“. Ta se ale pro hlavního hrdinu stává místem ještě mučivějším, ačkoliv jej zbavuje šířavé chudoby, s níž se musel vypořádávat doma v Rusku. Muka pro Mendela Singera sice ztratila svou hmatatelnou podobu, zato však prostřednictvím monologů dává nahlédnout na utrpení, které prožívá uvnitř. Monology dávají divákovi přístup do prožívání člověka osamělého, vytrženého z kořenů svého domova a jistot, které pro něj představovala celistvá (i když chudobná) rodina a víra ve spravedlnost boží. Především výstupy, v nichž Singer promlouvá s Bohem anebo trpí v záchvatech pochybností o své víře, disponují mimořádnou působivostí. Ta je ve všech bodech představení podpořena vynikající hudbou Nikose Engonidise. Také výprava Marka Cpina v kvalitách nezaostává za ostatními složkami inscenace – přenáší metaforické významy, které podkreslují explozi významů celého představení (mezi jinými jmenujme například obrovské vědro, které představuje mateřské lůno, či snad symbolické vězení z plexiskla ve spodní části scény).

Autor: Kateřina Menclerová / www.nekultura.cz

Cink, cink... „Menuchine“...

Zdá se, že nezáleží na tom, čím se začne. Kruh se zde uzavírá. První jednání inscenace románu Josepha Rotha se začíná v bílé a skromné místnosti. Přesto prostor vyjadřuje mnohé z nastávajícího dramatu. Dvě místnosti zlatým středem předělené černou dírou - lůnem zrození nebo všudypřítomným symbolem smrti. Toto postavení není náhodné. Evokuje záhadný a nekončící poměr vztahů, jenž se příhodně stal nejvladnějším principem zkoumání vizuální kultury. Obývací místnost se jako trojúhelník otvírá k publiku, ale hlavně toku času a nekompromisní osudovosti vnějšího světa. Sbíhá se k oknu s masivním rámem, který brání ve výhledu. Jednání druhé utváří stejný tvar, materiálně a barevně je však v opozici. Nejmladší syn Menuchim (Lukáš Melník) otce židovské rodiny Mendela Singera (Norbert Lichý) má epilepsii, nevnímá a plazí se po zemi. Stále se pohybuje tak blízko smrti, že ho mívá všechny lidské těžkosti života. Matka (Zdena Przebindová) věří v jeho uzdravení, jenž rabín prorokuje. Postavu rabína zaujímá žena (Kateřina Krejčí). To nutí k dalšímu dělení a to archetypům víry. Mendel to o něco později komentuje a dostává se nám zdánlivého vysvětlení. Mezi židem a Bohem neexistuje prostředník, vztah muže k božské podstatě má být přímý, ten je ale v průběhu příběhu zpřetrhán a zapovězen. Krutost osudu dohání Joba k nejnivnější vraždě vlastní víry. Je prezentována podpálením Koránu. Takový kontrast a nevědomý paradox nelze přehlédnout! Jak lze někoho zabít pokud nevěřím, že vůbec existuje? Smrt boha leží hned vedle. Postava Chaplina (Lenka Szilasi) jako nositele americké kultury je mnohem příhodnější. Tupý - nebo lépe - zcela prázdný pohled postrádá jakékoliv emoce a právě zde se zračí tato „morální genealogie“. Nezdá se potom náhodná ani tato replika: Proč jste tak smutní? Židi. Teorie nietzscheovského resentimentu je přítomná i zde.

Forma natolik sleduje ideu, že jsou téměř nerozeznatelné. Hudba zhmotňuje čas a podporuje emocionalitu, dynamizuje dění a umocňuje i pouhé myšlenky. Není místo, kam složit hlavu, a Jobova manželka se nakonec utrápí. „Poslední plod jejího těla“ - postiženého Menuchina čeká nové zrození. Nelze popsat veškerou symboliku obsaženou v této srdceryvné inscenaci i proto, že se významy mohou formovat u každého diváka odlišně a specificky podle vlastních zkušeností a založení. Je obsaženo mnohé z vlastního Rothova tragického života. Přesto ještě zmiňme alespoň některé významné momenty hry. Bohatá Amerika (a její povrchní zábavy) šlape po lidskosti i vzpomínkách a snaží se Mendelovi zakrývat oči. Postupně ztrácí celou svou rodinu. „Ještě mám dceru“. Dcera Mirjam neunesla vnitřní tlak a propadá šílenství. Na plexiskle, o které opírá hlavu se otevírá temné oko horečného blouznění a schizofrenie. Syn zahynul ve válce a druhý se nikdy nevrátil. Když se rozhodl být kozákem, uslyšeli jsme havrany a v jejich křiku viděli strnité pláne jako bojiště bez života. Nezbylo už nic. Téměř... Epičnost inscenace je utvořena velmi zdařile. Cítíme jak čas plyne, i když se na scéně téměř nic neděje. Stylizace prostředí na postavy funguje bezchybně a zároveň dodává atmosféru dobových proměn. Emocionalita katarze dvou hlavních postav je závratná.

Autor: Richard Chromeček / 28.2.2009 16:02:26 / www.rozrazilonline.cz

<http://www.rozrazilonline.cz/clanky/137-Cink-cink-Menuchine>

Joseph Roth: Job (Divadlo Petra Bezruče)

Příběh prostého člověka. Tak zní podtitul inscenace Job, která vychází ze stejnojmenného románu Josepha Rotha dramatinou Martou Ljubkovou. Přistoupíme-li na označení hlavní postavy Mendela Singera v podání excelentního Norberta Lichého jako „prostého člověka“, inscenaci pak rozhodně prostou nazvat nemůžeme. Naopak. Jedná se o představení, které svou silou emočně zasáhlo nemálo ze zúčastněných.

Postava Joba ze Starého zákona v názvu propůjčuje inscenaci silnou konotaci ještě dříve, než vůbec začne. A tato konotace není neopodstatněná. Ústřední postava toho totiž má se starozákonním Jobem mnoho společného – stejně jako on je Mendel Singer zkoušen ve své silné víře v Boha tragickými událostmi, které poznamenávají jeho život až k hranici snesitelnosti. Děj se odehrává ve dvou podstatně odlišných polovinách, jejichž odlišnost je zdůrazněna přestávkou, během níž se na znamení radikální změny časoprostoru zcela promění i scéna. První polovina představení seznamuje diváka s životem Singerovy rodiny v Rusku, s neštěstími, která ji postihla v podobě nevydařených osudů Mendelových dětí, a zoufalou bídou, v níž se zdá zcela nemožné přežít s chladnou hlavou. A především, nepřestat při tom všem věřit v Boha. Tato zásadní zkouška se ještě umocňuje v druhé polovině inscenace, která se odehrává v Americe, „zemi zaslíbené“. Ta se ale pro hlavního hrdinu stává místem ještě mučivějším, ačkoliv jej zbavuje šířavé chudoby, s níž se musel vypořádávat doma v Rusku.

Muka pro Mendela Singera sice ztratila svou hmatatelnou podobu, zato však prostřednictvím monologů dává nahlédnout na utrpení, které prožívá uvnitř. Monology dávají divákovi přístup do prožívání člověka osamělého, vytrženého z kořenů svého domova a jistot, které pro něj představovala celistvá (i když chudobná) rodina a víra ve spravedlnost boží. Především výstupy, v nichž Singer promlouvá s Bohem anebo trpí v záchvatech pochybností o své víře, disponují mimořádnou působivostí. Ta je ve všech bodech představení podpořena vynikající hudbou Nikose Engonidise. Také výprava Marka Cquina v kvalitách nezaostává za ostatními složkami inscenace – přenáší metaforické významy, které podkreslují explozi významů celého představení (mezi jinými jmenujme například obrovské vědro, které představuje mateřské lůno, či snad symbolické vězení z plexiskla ve spodní části scény).

Představitel hlavní role Norbert Lichý se stal natolik uznávaným hercem, že jeho věhlas zdaleka překročil hranice Ostravy. Za mimořádný výkon právě v inscenaci Job byl letos nominován na cenu Thálie. Ale přestože celému představení dominuje, není rozhodně jediným, kdo v Jobovi předvedl pozoruhodný herecký výkon. Ve vychladlém manželském páru jej zdatně doplňuje Zdena Przebindová v roli Debory, která přesvědčivě skromně představuje charakter výjimečně silné ženy, jež se obětuje pro blaho svých dětí. Pro rozvedení jejího bezpochyby zajímavého mateřského dilematu však v inscenaci bohužel nezbývá mnoho prostoru. Dalším excelentním výkonem je – mezi jinými – role Menuchima v podání Lukáše Melníka. Při sledování jeho epileptického záchvatu se hrůza dostává divákovi až na dřeň.

Sečteno a podtrženo – vynikající text poskytl týmu František – Ljubková – Cpin tolik nosných významových rovin, že jich všech nebylo možno v rámci omezeného prostoru jednoho představení dostatečně využít. A tak se stal Job inscenací, která ve zkratce odhaluje... příběh jednoho prostého člověka. A ještě mnohem víc.

Autor: Kateřina Menclerová / So, 28. února 2009 / www.nekultura.cz

Bude Job nejlepší produkcí festivalu Ost-ra-var?

Publikum, znavené po několika dnech a nocích strávených ve víru ostravské divadelní smršti, čelí při každém následujícím představení nelehkému úkolu. Musí se vypořádat s nastřádanou únavou a pokusit koncentrovat na další položku z pestrého divadelního menu. Diváci jsou pozorní, ale vybíraví, a zároveň schopní nevybíravě častovat inscenaci, která je nezaujala.

Davy kritiků, pedagogů a studentů lačnicích po hodnotném divadelním zážitku se tísnily také v hledišti Divadla Petra Bezruče a bez dechu sledovaly představení Job. Tato produkce nepatřila ke snadno vstřebatelným kusům, přesto dvě a půl hodiny jejího sledování uběhly jako voda. Dramatizace románu Josepha Rotha v první půli akcentovala feminní prvek ženy-matky, druhá část představení byla zaostřena na ústřední mužskou archetypální postavu trpícího spravedlivého. Příběh židovské rodiny hledající štěstí ve Spojených státech rozdělili tvůrci na poloviny kontrastně se lišící rytmem, barvami kostýmů i scénografií. Jevištnímu zpracování téměř nedialogického románu vévodily herecké výkony Norberta Lichého, Zdeny Przebindové a Lukáše Melníka.

Festival Ost-ra-var nás dennodenně přesvědčuje o pravdivosti hesla „sto hlav, sto názorů“. Po představení Job panovala v hledišti nevídaná shoda, kterou může vysvětlit jediné – právě jsme se stali svědky „malého divadelního zázraku“.

Autor: Nadě Satková / So, 28. února 2009 / www.nekultura.cz